

Sygn. akt II ZO 72/22

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

w sprawie D. S. - sędziego Sądu Rejonowego w Ł., po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu w dniu 30 listopada 2022 r. wniosku obrońcy sędziego D. S. z dnia 27 października 2022 r. w przedmiocie wyłączenia od udziału w sprawie prowadzonej pod sygn. akt II ZIZ 16/22 SSN Tomasza Demendeckiego i SSN Marka Motuka

na podstawie art. 42 § 1 k.p.k. i art. 41 § 1 k.p.k. a contrario w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych - dalej powoływana jako u.s.p.

postanowił:

- 1) nie uwzględnić wniosku o wyłączenie SSN Tomasza Demendeckiego i SSN Marka Motuka od udziału w sprawie o sygn. akt II ZIZ 16/22;
- 2) wniosek sformułowany w pkt II pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Uchwałą Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2022 r., sygn. akt I DI 3/22, zezwolono na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w Ł., D. S. za to, że w dniu 29 marca 2021 r. w Ł., na ulicy [...], będąc w stanie nietrzeźwości sięgającym stężenia co najmniej 0,6 promila alkoholu we krwi prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki [...] o numerze rejestracyjnym [...], tj. za czyn z art. 178a §1 k.k. Jednocześnie zawieszono SSR D. S. w czynnościach służbowych oraz obniżono wysokość przysługującego mu wynagrodzenia na czas trwania zawieszenia o 50 %.

Zażalenia na powyższą uchwałę złożyli obrońca SSR D. S. – adw. B. T. oraz oskarżyciel publiczny – Prokuratura Krajowa. Zażalenia zarejestrowano pod sygn. akt II DIZ 5/22.

Zarządzeniem nr 16/2022 Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej z dnia 15 lipca 2022 r., sprawę o sygn. akt II DIZ 5/22 zakreślono w repertorium II DIZ z dniem 14 lipca 2022 r. i wpisano do repertorium II ZIZ, zgodnie z kolejnością wpływu do Sądu Najwyższego. Sprawę zarejestrowano pod sygn. akt II ZIZ 16/22.

Zarządzeniem z dnia 18 października 2022 r., sygn. akt II ZIZ 16/22, Przewodniczący II Wydziału Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego, działający z upoważnienia Prezesa Sądu Najwyższego, wyznaczył do jej rozpoznania SSN Marka Motuka (jako przewodniczącego), SSN Krzysztofa Staryka (jako sprawozdawcę) oraz SSN Tomasza Demendeckiego, wyznaczając termin posiedzenia na dzień 10 stycznia 2023 r. Strony zawiadomiono o wyznaczonym w sprawie składzie orzekającym oraz pouczone o prawie do złożenia wniosku o jakim mowa w art. 29 § 6 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym.

W dniu 28 października 2022 r. (data nadania w urzędzie pocztowym), obrońca SSR D. S. wniósł o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy prowadzonej pod sygn. akt II ZIZ 16/22, wyznaczonych do składu orzekającego: SSN Tomasza Demendeckiego oraz SSN Marka Motuka. W punkcie drugim wniosku wskazał, że w oparciu o tożsame przyczyny prawne i faktyczne wnosi o wyłączenie od jego rozpoznania osoby powołane na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, której skład ukształtowany w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Powyższy wniosek, zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej z dnia 3 listopada 2022 r., został zarejestrowany pod sygnaturą II 72/22.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy SSR D. S. w zakresie punktu pierwszego należało oddalić, zaś w zakresie punktu drugiego pozostawić bez rozpoznania.

Analiza argumentacji podniesionej w zakresie punktu pierwszego wniosku wskazuje, że obrońca SSR D. S. przyczyn uzasadniających zastosowanie instytucji określonej w art. 41 § 1 k.p.k. upatruje w okoliczności, że SSN Marek Motuk i SSN Tomasz Demendecki uzyskali nominacje na stanowiska sędziów Sądu Najwyższego na skutek rekomendacji KRS, której kształt został określony ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) i z tego względu, stosownie do uchwały połączonych trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. powinni oni zostać wyłączeni od orzekania, gdyż skład orzekający z ich udziałem nie stanowi sądu niezależnego, bezstronnego i niezawisłego w rozumieniu prawa europejskiego i Konstytucji RP. W ocenie obrońcy każde orzeczenie wydane z udziałem tych sędziów będzie obarczone procesową wadą w postaci nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. i w przyszłości z tych powodów będzie nadawało się do wzruszenia, ze wszystkimi następczymi konsekwencjami. Ponadto obrońca zaznaczył, że SSN Marek Motuk oraz SSN Tomasz Demendecki otrzymali nominacje na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego w tej samej procedurze, co orzekająca zaskarżoną uchwałę Małgorzata Bednarek, tj. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa – dalej powoływana jako KRS, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Obrońca wskazał, że zachodzi niebezpieczeństwo, iż fakt ten może wywrzeć wpływ na zdolność bezstronnego orzekania przez nich w niniejszej sprawie podczas oceny wystąpienia podniesionej przez obronę w zażaleniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Obrońca SSR D. S. podkreślił, że każdy przypadek orzekania przez sędziego w sprawie własnej albo w sprawie innej osoby, aczkolwiek będącej w zbliżonej sytuacji co orzekający sędzia, i mającej równocześnie istotne i realne znaczenie dla indywidulanej sytuacji tego sędziego, stanowi niepożądany dla systemu prawnego przejaw braku bezstronności.

Argumentacja z zażalenia, w realiach niniejszej sprawy, nie zasługiwała na uwzględnienie.

Przede wszystkim obrońca SSR D. S., nie przedstawił w zażaleniu konkretnych okoliczności, które pozwoliłyby w sposób uprawniony twierdzić, że zachodzą okoliczności mogące wywołać uzasadnione wątpliwości co do

bezstronności wskazanych we wniosku sędziów Sądu Najwyższego. Ograniczył uzasadnienie swojego żądania jedynie do wyrażenia subiektywnej oceny co do wpływu na zdolność bezstronnego orzekania sędziego okoliczności polegającej na wzięciu udziału przez sędziów: SSN Marka Motuka i SSN Tomasza Demendeckiego, w postępowaniu nominacyjnym przed KRS, prowadzonym z zastosowaniem takiej samej procedury, jak postępowanie nominacyjne, w którym uczestniczyła SSN Małgorzata Bednarek orzekająca w sprawie o sygn. akt I DI 3/22.

Nie można podzielić stanowiska obrońcy SSR D. S., stanowi ono przykład niepopartej rzeczowym uzasadnieniem hipotezy. Nie pozwala na powzięcie uzasadnionej i realnej wątpliwości co do bezstronności wskazanych we wniosku sędziów. Wątpliwość, o której traktuje przepis art. 41 k.p.k., nie może bowiem stanowić jedynie subiektywnego przekonania określonej osoby, lecz winna być konkretna, realna, obiektywna i poddająca się zewnętrznej weryfikacji (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2012 r., sygn. akt III KK 214/11, OSNKW 2012, z. 4, poz. 4). Zaprezentowana we wniosku argumentacja prowadziłaby do konstatacji, że w rzeczywistości w Polsce nie ma sędziów bezstronnych, gdyż każdy z nich rozpoznając środek odwoławczy, pozostaje pod wpływem okoliczności, jakie towarzyszyły powołaniu na urząd sędziego składu orzekającego w pierwszej instancji.

Tym samym uznać należało, że przedmiotowy wniosek nie spełnia wymogów wskazywanych przez ustawodawcę w art. 41 k.p.k., mającego odpowiednie zastosowanie w niniejszej sprawie poprzez art. 128 .u.s.p.

Odnosząc się do zawartego w punkcie drugim wniosku żądania obrońcy w przedmiocie wyłączenia od rozpoznania przedmiotowego wniosku osób powołanych do Sądu Najwyższego na wniosek KRS ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), wskazać należy, że jest on niezasadny. „Sprawą” w rozumieniu art. 40 k.p.k. i art. 41 k.p.k., jest „postępowanie zmierzające do rozstrzygnięcia o przedmiocie postępowania” (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 21 czerwca 2012 r., sygn. akt III KO 34/12, Lex nr 1212385), a zatem przedmiotem postępowania jest rozpoznanie zażaleń obrońców obwinionego na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia

15 lutego 2022 r., sygn. akt I DI 3/22, o zezwoleniu na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego. Zbiorcze wskazanie w punkcie drugim wniosku obrońcy SSR D. S., sędziów Sądu Najwyższego, niewyznaczonych do składu kolegiального w sprawie o sygn. akt II ZIZ 16/22, nie mogło zatem skutkować ich wyłączeniem od rozpoznania wniosku. W istocie punkt drugi wniosku, stanowi niejako żądanie „następcze”, tym samym, wniosek w tym zakresie należało pozostawić bez rozpoznania. Trafność powyższego założenia wspiera nadto rozwiązanie przyjęte w art. 29 § 8 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, ustanawiające obowiązek zawiadomienia uprawnionego o składzie rozpoznającym sprawę, a zatem jedynie w przypadku wyznaczenia obsady orzeczniczej w postępowaniu rozstrzygającym o przedmiocie postępowania, a nie do rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego, mającej charakter incydentalny (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2022 r., sygn. akt II ZO 55/22).

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.